

Oponentský posudek bakalářské práce Kláry Zittové *Čeština texaského týdeníku Našinec v roce 1988*

Předložená bakalářská práce je věnována vybraným aspektům českého jazyka užívaného v čechoamerickém periodiku *Našinec*. V jazykovém materiálu z deseti čísel z roku 1988 jsou analyzovány tři vybrané jevy: konkurence předložek *k/ke/ku*, podoba infinitivní koncovky a podoba 3. os. sg. přítomnosti slovesa *být*. Výsledky kvantitativního rozboru jsou porovnány s výklady v gramatických příručkách a s výskytem ve vybraných korpusech češtiny. Analytické části práce předchází úvodní kapitoly věnované českému přistěhovalectví do USA, čechoamerickým periodikům a představení jazyka *Našince* v dosavadním badání.

Práce je obsahově velmi dobře promyšlená a koncipovaná jako celek. Přináší nejen cenné dílčí poznatky o podobě češtiny přistěhovalců v Texasu v minulém století (odchylnost od stavu v soudobé češtině a případná expanze archaických nebo nářečních jevů v texaské češtině), ale také – na rozdíl od předchozích prací na obdobné téma – při analýze vhodně aplikuje moderní, korpusově založené metody. Uvážlivě a adekvátně byla zvolena kritéria výběru textů z periodika *Našinec*, tj. zpravodajské texty a dopisy čtenářů. Metodologickou a technickou zručnost autorky je třeba ocenit při zpracování materiálových zdrojů získaných v podobě skenů a při jejich převádění do textových dokumentů. Náročnost a pracnost postupu je zřejmá při porovnání automaticky rozpoznávaných a manuálně opravených textů v příloze bakalářské práce. Dále bych také chtěla kladně vyzdvihnout pečlivost a smysl pro detail, jež jsou patrné v celé práci. Autorka v ní prokázala své zaujetí tématem a jeho širším společensko-historickým kontextem, projevila odborný rozhled v problematice i znalost příslušné odborné literatury, smysl pro přesnost a schopnost interpretace jazykových a korpusových dat. Kvantitativní analýza a její výsledky jsou v bakalářské práci důsledně a systematicky dokládány četnými příklady, ukázkami, předkládány přehledně (nejčastěji v tabulkách) a ilustrovány relevantními daty.

Bakalářská práce má ucelenou kompoziční výstavbu a přehledné členění, její text vykazuje velmi dobrou jazykovou úroveň. Autorka věcně správně a srozumitelně formuluje, její text je psán kultivovaným jazykem. Práce vykazuje všechny rysy odborného textu, příkladné je užívání lingvistické terminologie, práce s poznámkovým aparátem, citace a reference.

K práci mám jen několik dílčích připomínek:

1. Drobné obsahové nepřesnosti či nejasnosti

s. 22: *Nejnápadnějšími rysy češtiny krajských periodik je ovlivnění angličtinou, přítomnost amerikanismů, ...* Bylo by vhodné uvést vymezení (definici) amerikanismů (zejména vzhledem k anglicismům).

s. 26: *Navíc se tu objevují moravismy, ...* Bylo by vhodné uvést vymezení (definici) moravismů.

s. 25: ... je zvolena významově neadekvátní varianta (např. tady je „kladní“ počasí po celý rok). Jde v uvedeném příkladu opravdu o významovou variantu adjektiva *kladný*?

s. 35: ... rozšíření předložky *ku* do jisté míry populární, nicméně její užívání po neretnicích nebylo považováno za správné... Je zde zřejmě míněno užití předložky před neretnicemi, nikoli po nich.

2. Formulační nepřesnosti nebo neobratnosti:

s. 9: ... v některých zakonzervovaných archaismech, dialektismech nebo regionalismech, ... Vhodněji spíše: *zachovaných, uchovaných, doložených*...

s. 10: (Tehdejší emigrace z českých zemí má rovněž více příčin.) *Prispěl k ní silně útlak Vídně*, ... Genitiv je zde nejednoznačný – lze interpretovat jako subjektivní, nebo objektivní, raději explicitně, např. *útlak z Vídně*

s. 12: ... *dává mu přednost nad svým národním původem*... Standardní je vazba *přednost před něčím*

5. 3 *Situace v Našinci* – Bylo by vhodnější formulovat nadpis podkapitoly přesněji než jako *situaci*.

s. 43: *Ve zbývajících dokladech je předložka ku použita v chybných vazbách místo jiných pádů*. – Poněkud nesrozumitelné, upřesnit syntakticky.

Závěr: Předložená práce Kláry Zittové splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji stupněm **výborně**.

Praha 30. 5. 2020

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.